

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 kwietnia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku w II Wydziale Karnym w składzie

Przewodniczący	SSA Alina Kamińska
Sędziowie	SSA Andrzej Czapka (spr.) SSA Andrzej Ulitko
Protokolant	Barbara Mosiej

przy udziale Małgorzaty Gasińskiej-Werpachowskiej - Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej w Białymstoku
po rozpoznaniu w dniu 8 kwietnia 2015 r.

sprawy **A. W. s. A.**

o wydanie wyroku łącznego

z powodu apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie

z dnia 8 stycznia 2015 r. sygn. akt II K 194/14

I. Utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok, uznając apelację za oczywiście bezzasadną.

II. Zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. J. S. kwotę 147,60 zł, w tym kwotę 27,60 zł należnego podatku VAT, tytułem wynagrodzenia za obronę skazanego w instancji odwoławczej;

III. Zwalnia skazanego od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

UZASADNIENIE

A. W. został skazany prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Wojewódzkiego w Olsztynie z dnia 14 czerwca 1996 roku w sprawie **II K 171/95** za przestępstwo z art. 203 § 2¹ kk z 1969r. i art. 208 d.k.k. w zw. z art. 10 § 2 d.k.k. i art. 58 d.k.k. popełnione w okresie od 27 października 1994 roku do 25 stycznia 1995 roku na karę 5 lat pozbawienia wolności i grzywnę wysokości 7.000 zł, z zaliczeniem na poczet kary pozbawienia wolności rzeczywistego pozbawienia wolności od dnia 14 lutego 1995 roku,

2. Sądu Wojewódzkiego w Olsztynie z dnia 13 listopada 1996 roku w sprawie sygn. akt II K 85/95, za przestępstwo z art. 203 § 2¹ k.k. z 1969 r. w zw. z art. 208 d.k.k. w zw. z art. 10 § 2 d.k.k. popełnione w dniu 28 maja 1994 roku na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności i grzywnę w wysokości 1.500 zł,

3. Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 24 czerwca 1996 roku, sygn. akt II K 742/95, za przestępstwo z art. 166 k.k. z 1969 r. w zw. z art. 25 § 2 d.k.k. popełnione w dniu 21 grudnia 1994 roku na karę grzywny w wysokości 550 zł.,

4. Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 22 grudnia 2006 roku sygn. akt VII K 1897/04 zmienionego wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 31 października 2007 r., sygn. akt VII Ka 536/07, za ciąg przestępstw z art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 65 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. popełnionych w okresie od czerwca do października 2003 r., na karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności,

5. Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 27 kwietnia 2007 roku, sygn. akt II K 1493/06, za przestępstwa:

a) z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełnione w dniu 19 lipca 1997 roku na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności,

b) z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełnione w dniu 4 sierpnia 1997 roku na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności,

c) z art. 291 § 1 k.k. w z. z art. 64 § 1 k.k. popełnione w grudniu 1997 roku na karę 1 roku pozbawienia wolności,

przy czym wymierzono karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności,

6. Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 25 stycznia 2011 roku, sygn. akt II K 1278/10, za przestępstwo z art. 234 k.k., popełnione w dniu 4 lutego 2008 roku, na karę 1 roku pozbawienia wolności,

- wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 7 marca 2011 r., sygn. akt II K 247/10 zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 9 czerwca 2011 r., sygn. akt II AKa 101/11 połączono kary pozbawienia wolności orzeczone:

wyrokami Sądu Wojewódzkiego w Olsztynie z dnia 14.06.1996 r., sygn. akt IIK 171/95 i Sądu Wojewódzkiego w Olsztynie z dnia 13.11.1996r., sygn. akt IIK 85/95 i orzeczono karę łączną 6 lat pozbawienia wolności;

a nadto

wyrokami Sądu Wojewódzkiego w Olsztynie z dnia 14.06.1996 r., sygn. akt IIK 171/95, Sądu Wojewódzkiego w Olsztynie z dnia 13.11.1996r., sygn. akt IIK 85/95, i Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 24.06.1996 r., sygn. akt IIK 742/95 i wymierzono karę łączną grzywny w wysokości 8550 (osiem tysięcy pięćset pięćdziesiąt) zł.

- wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 25 listopada 2011 r., sygn. akt II K 753/11 połączono kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokiem Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 22 grudnia 2006 roku, sygn. akt VII K 1897/04 i wyrokiem Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 27 kwietnia 2007 roku, sygn. akt II K 1493/06 i orzeczono karę łączną 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności,

7. Sądu Rejonowego Gdańsk - Południe w Gdańsku z dnia 5 marca 2013 r., sygn. akt II K 1007/12 za ciąg przestępstw:

a) z art. 234 k.k., popełnione w dniu 29 października 2008 r.,

b) z art. 234 k.k., popełnione w dniu 17 grudnia 2008 r.

na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności,

8. Sądu Rejonowego Gdańsk – Południe w Gdańsku z dnia 12 kwietnia 2013 r., sygn. akt II K 415/06 za czyn z art. 229 § 3 k.k. w zb. z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 271 § 3 k.k. w zb. z art. 273 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k., popełniony w okresie od 22 września 1998 r. do 17 maja 2005 r. na karę 2 lat pozbawienia wolności z zaliczeniem na poczet kary okresu tymczasowego aresztowania od dnia 29 maja 2005 roku do dnia 30 kwietnia 2006 roku,

9. Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 27 maja 2013 r., sygn. akt VII K 332/12 zmienionego wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 4 grudnia 2013, sygn. akt VII Ka 840/13 za czyn z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 271 § 1 k.k. w zb. z art. 229 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., popełniony w nieustalonym czasie w grudniu 2003 r., na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono tytułem próby na okres lat 4.

Sąd Okręgowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 8 stycznia 2015r. w sprawie II K 194/14:

I. na podstawie art. 569 § 1 k.p.k., 570 k.p.k., art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył skazanemu jednostkowe kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokiem Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 22 grudnia 2006 roku sygn. akt VII K 1897/04 (opisanego w pkt 4) zmienionego wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 31 października 2007 r., sygn. akt VII Ka 536/07, Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 27 kwietnia 2007 roku, sygn. akt II K 1493/06 (opisanego w pkt 5) oraz wyrokiem Sądu Rejonowego Gdańsk – Południe w Gdańsku z dnia 12 kwietnia 2013 r., sygn. akt II K 415/06 (opisanego w pkt 8) i wymierzył **A. W.** karę łączną 5 (pięciu) lat pozbawienia wolności,

II. na podstawie art. 569 § 1 k.p.k., 570 k.p.k., art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył skazanemu jednostkowe kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokiem Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 25 stycznia 2011 roku, sygn. akt II K 1278/10 (opisanego w pkt 6) i Sądu Rejonowego Gdańsk - Południe w Gdańsku z dnia 5 marca 2013 r., sygn. akt II K 1007/12 (opisanego w pkt 7) i wymierzył **A. W.** karę łączną 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności,

III. w pozostałej części łączone wyroki pozostawił do odrębnego wykonania;

IV. na podstawie art. 572 k.p.k. w pozostałym zakresie postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego umorzył;

V. na podstawie art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej w pkt I zaliczył skazanemu okresy kary odbytej w ramach wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Olsztynie, sygn. akt II K 753/11 w okresie od dnia 11.12.2010 r. do 04.07.2011 r. oraz od dnia 4 lipca 2012 r., a nadto okresu tymczasowego aresztowania od dnia 29 maja 2005 roku do dnia 30 kwietnia 2006 roku w sprawie II K 415/06 Sądu Rejonowego Gdańsk – Południe w Gdańsku,

VI. na podstawie art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej w pkt II zaliczył skazanemu okresy kary odbytej w sprawie II K 1278/10 Sądu Rejonowego w Olsztynie w okresie od dnia 4 lipca 2011 roku do dnia 4 lipca 2012 roku,

VII. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił skazanego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych w przedmiocie wydania wyroku łącznego;

VIII. na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze (Dz. U. Nr 16, poz. 124 ze zm.) oraz § 14 ust. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. 2002, nr 163, poz. 1348 ze zm.), zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. J. K. kwotę 144 zł tytułem wynagrodzenia za obronę wykonywaną z urzędu, powiększoną o kwotę podatku VAT w stawce 23 % od tego wynagrodzenia.

Powyższy wyrok, w części dotyczącej wysokości orzeczonych skazanemu kar łącznych tj. co do pkt I, II i oraz co do zaliczenia skazanemu okresu tymczasowego aresztowania tj. co do pkt V zaskarżył obrońca skazanego.

Na podstawie art. 427§2 k.p.k. w zw. z art. 438pkt 4 k.p.k. zarzucił wyrokowi:

- rażąco niewspółmierność kary łącznej orzeczonej wobec skazanego A. W. w punkcie 1 wyroku w wymiarze 5 lat pozbawienia wolności, jak również w punkcie 2 wyroku kary łącznej w wymiarze 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności poprzez zastosowanie zasady asperacji, w sytuacji gdy powinna być zastosowana zasada pełnej absorpcji,

- obrazę przepisu postępowania, który mógł mieć wpływ na wynik sprawy, mianowicie art. 577 k.p.k. poprzez zaliczenie skazanemu na poczet odbywania kary łącznej orzeczonej w pkt I wyroku okresu tymczasowego aresztowania w sprawie od dnia 29 maja 2005r. do 30 kwietnia 2006r. podczas gdy zdaniem skazanego okres stosowania tymczasowego aresztowania w sprawie Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe II K 415/06 rozpoczął się dnia 24 maja 2005r.

Wskazując na powyższe wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez:

1. znaczne złagodzenie wymierzonej skazanemu kary łącznej przy zastosowaniu zasady pełnej absorpcji i wymierzenie skazanemu w pkt 1 wyroku kary łącznej 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, natomiast w pkt 2 wyroku kary łącznej 1 roku pozbawienia wolności,
2. zaliczenie skazanemu okresu tymczasowego aresztowania od dnia 24 maja 2005r. do 30 kwietnia 2006r.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wywiedziona przez obrońcę skazanego jest bezzasadna i to w stopniu oczywistym.

Wbrew wywodom jej autora, orzeczone w zaskarżonym wyroku kary łączne w żadnym razie nie noszą cech rażącej surowości, a tylko tego rodzaju surowość może powodować w myśl art. 438 pkt 4 kpk wydanie orzeczenia reformatoryjnego.

Ratio legis instytucji kary łącznej nie polega co do zasady na tworzeniu korzystniejszej sytuacji prawnej dla skazanego. Żaden przepis prawa materialnego ani procesowego nie nakłada na sąd takiego obowiązku.

Występujące w sprawie okoliczności dotyczące skazanego nakazują przyjąć, tak jak uczynił to Sąd I instancji, że kara wymierzona z zastosowaniem zasady asperacji spełni swe cele w zakresie społecznego jak i indywidualnego oddziaływania.

Skarżący wskazał na zasadę absorpcji, która powinna być, w jego ocenie, w sprawie zastosowana.

Na wstępie przypomnieć zatem wypada, że obowiązujące przepisy prawa nie wprowadzają automatyzmu w zakresie kształtowania kary łącznej i nie dają podstaw w każdej sytuacji do zastosowania zasady pełnej absorpcji.

Jej indywidualizacja w każdym konkretnym przypadku należy do sądu, który poza stosowaniem ogólnych dyrektyw i zasad wymiaru kary uwzględnia nadto całokształt czynów przestępnych oraz podmiotowo-przedmiotowe relacje między nimi zachodzące. Bierze też pod uwagę okoliczności, które ujawniły się po wydaniu poprzednich wyroków oraz wzgląd na prewencyjne cele karania zarówno w indywidualnym jak i społecznym aspekcie.

Uzasadnienie zaskarżonego wyroku przekonuje, że Sąd Okręgowy wszystkie te elementy i reguły miał na względzie, należycie je rozważył i prawidłowo ocenił, toteż wymierzone skazanemu – przy zastosowaniu zasady asperacji kary łączne nie noszą cech rażącej surowości.

W tym miejscu przypomnieć należy, że kara łączna orzeczone w pkt I wyroku składa się z kar jednostkowych 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, 1 roku pozbawienia wolności, 2 lat pozbawienia wolności. Granice kary łącznej oscyływały więc pomiędzy karą 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, a karą 8 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Sąd orzekł karę w tym przedziale - wymierzając karę 5 lat pozbawienia wolności. Kara łączna orzeczone w pkt II wyroku składa się natomiast z kar

jednostkowych w wymiarze 1 roku pozbawienia wolności oraz 10 miesięcy pozbawienia wolności. Granice kary łącznej oscylowały więc pomiędzy karą 1 roku pozbawienia wolności, a karą 1 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności. Sąd orzekł karę w tym przedziale - wymierzając karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Należy przy tym pamiętać, że celem kary łącznej nie jest premiowanie sprawcy wielokrotnie łamiącego porządek prawny lecz zapewnienie racjonalnego stosowania kar i środków karnych przez likwidację w postępowaniu wykonawczym ich swoistej, wynikającej z kilkakrotnych skazań, konkurencji.

Wręcz przeciwnie, popełnienie więcej niż jednego przestępstwa jest okolicznością, przemawiającą za odstępstwem od zasady pełnej absorpcji. Popełnienie większej ilości przestępstw jest istotnym czynnikiem prognostycznym, przemawiającym za orzekaniem kary łącznej surowszej od wynikającej z dyrektywy absorpcji. Wskazuje bowiem na daleko posunięty stopień demoralizacji skazanego, dla którego wejście w konflikt z prawem nie miało jednorazowego, przypadkowego charakteru, a było sposobem na życie.

Sąd Okręgowy nie pominął przy tym podkreślanych w apelacji okoliczności przemawiających na korzyść skazanego, czyli jego postawy w zakładzie karnym. Skrupulatnie odnotował fakt właściwego zachowania i wywiązywania się z obowiązków nakładanych przez administrację zakładu karnego. Wpłynęło to na określenie wymiaru kary, niższej od sumy podlegających łączeniu wyroków.

W ocenie Sądu Apelacyjnego brak było przy tym przesłanek wskazujących na niedostateczne uwzględnienie powyższych okoliczności. Ich waga została w pełni dostrzeżona przez Sąd I instancji i właściwie wpłynęła na rozmiar kary łącznej.

Przy ferowaniu wyroku łącznego brał pod uwagę rodzaj popełnionych przez skazanego przestępstw, charakter dóbr w które godziły, a także zachodzący między nimi związek przedmiotowy i czasowy oraz ich wzajemny stosunek, uznając zasadnie, że w zakresie przestępstw objętych wyrokiem łącznym w pkt I związek czasowo-przedmiotowy nie jest na tyle ścisły, by zastosować zasadę całkowitej absorpcji.

Wbrew też zarzutom apelacyjnym Sąd Okręgowy nie dopuścił się obrazy przepisów postępowania, a mianowicie art. 577 k.p.k. poprzez błędne, w ocenie skarżącego, zaliczenie w pkt I wyroku łącznego okresu tymczasowego aresztowania ze sprawy II K 415/06.

Sąd orzekający w sprawie o wydanie wyroku łącznego nie może bowiem ponownie rozstrzygać kwestii prawomocnie rozstrzygniętych w wyrokach. Dotyczy to także zawartych w tych wyrokach orzeczeń o zaliczeniu tymczasowego aresztowania na poczet poszczególnych kar. Odmienne rozstrzygnięcie w wyroku łącznym kwestii zaliczenia tymczasowego aresztowania oznaczałoby w istocie dokonanie korekty prawomocnego orzeczenia, zawartego w wyroku stanowiącym podstawę wyroku łącznego.

Dyspozycja art. 577 k.p.k. nie stwarza zatem żadnych podstaw do poprawienia błędnego orzeczenia o zaliczeniu okresu tymczasowego aresztowania zawartego w prawomocnym wyroku, stanowiącym podstawę wyroku łącznego (SN III KRN 193/95, OSNKW 1996, nr 7-8, poz. 49). Zgodnie z tym przepisem, w wyroku łącznym należy między innymi "wymienić okresy zaliczone na poczet kary łącznej", ale należy to uczynić w sposób zgodny z treścią orzeczeń w kwestii zaliczenia tymczasowego aresztowania na poczet kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa w wyrokach podlegających połączeniu.

Sąd Apelacyjny stoi na stanowisku, że sygnalizowana przez skarżącego konieczność zmiany okresu tymczasowego aresztowania w sprawie II K 415/06, jeśli się urzeczywistni, winna być rozstrzygnięta w zwykłym trybie, przewidzianym w art. 420 § 1 k.p.k. w zw. z art. 577 k.p.k. (w zw. z art. 574 k.p.k.). O ile zatem w dalszym postępowaniu z wniosku skazanego Sąd właściwy do wydania postanowienia uzupełniającego, w trybie art. 420 § 2 kpk, dostrzeże potrzebę dokonania stosownych zaliczeń, to w zależności od poczynionych ustaleń Sąd meriti, będzie mógł podjąć niezbędne czynności i określić zaliczenia w tym właśnie trybie.

Nie znajdując przeto podstaw do uwzględnienia apelacji obrońcy skazanego oraz podstaw do ewentualnego zdyskwalifikowania wyroku z innych względów, Sąd Apelacyjny orzekł o utrzymaniu go w mocy.

Sytuacja materialna skazanego uzasadniała zwolnienie go od kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, o czym orzeczono zgodnie z art. 624§1 kpk.

O wynagrodzeniu obrońcy z urzędu rozstrzygnięto zaś w oparciu o §14pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 z późniejszymi zmianami).

Wobec powyższego, Sąd Apelacyjny orzekł jak na wstępie.

(...)(...)